

U M O W A.

dotycząca Ks. Cieszyńskiego
zawarta w Paryżu, dn. 1 lutego 1919 r.

Przedstawiciele Wielkich Mocarstw powiadomieni o sporze, który zaszedł pomiędzy Czechami a Polakami w księstwie Cieszyńskim i skutkiem którego było zajęcie okręgu węglowego Ostrawa - Karwin, jak również kolei Bogumin-Cieszyn-Jabłonków, wypowiedzieli się w słowach następujących:

" Na wstępie uważają sobie za obowiązek przypomnieć, że narody które zobowiązały się przedstawić konferencji Pokojowej interesujące je zagadnienia, nie powinny w oczekiwaniu tych postanowień usiłować zapewnić sobie gwarancje, a lub też zająć rewindykowane przez się terytorja.-

" Przyjmują do wiadomości zobowiązanie, w którym przedstawiciele narodu czeskiego oświadczyli, że zatrzymują ostatecznie swoje wojska na linii kolejowej wyżej wzmiankowanej.-

" Aż do decyzji kongresu Pokoju co do ostatecznego przyznania terytorjow-część linii kolejowej-od połnocnych okolic Cieszyna do okręgu węglowego, zajęta będzie przez wojska czeskie, a zaś południowa część linii od Cieszyna wraz z tym miastem aż do Jabłonkowa włącznie, będzie oddana pod nadzór wojskowy Polaków.

nizej podpisani uważają za niezbędne, aby Komisja kontrolująca była niezwłocznie wysłana na miejsce, w celu uniknięcia wszelkich konfliktów pomiędzy obywatelami czeskimi i Polakami w Cieszyńskim.- Komisja ta, oprócz środków, które przedsięwzięcie - przygotuje ankietę na podstawie której kongres pokoju wypowie się aby określić w sposób ostateczny granice Polaków i Czechów w spornej miejscowości.-

" Komisja zasiadać będzie w mieście Cieszynie".-

" W celu utrwalenia porozumienia pomiędzy obu narodami zaprzyjzaznionymi, które są powołane do prowadzenia polityki w zupełnej zgodzie z polityką Mocarstw Sprzymierzonych i Stowarzyszonych- przedstawiciele Mocarstw przyjmują do wiadomości obietnicę przedstawicieli czeskich, że kraj ich odda do dyspozycji Polaków wszystkie zapasy wolne materiałów wojennych jak też ułatwi im przewóz broni i amunicji.-

" Eksploatacja kopalń w okolicy Karwin-Ostrawa odbywać się będzie z uniknięciem wszelkich szkód dla własności prywatnej, pod warunkiem zachowania przepisów policyjnych wymaganych przez sytuację. Komisja kontrolująca będzie obowiązana czuwać nad tem i zabezpieczyć w razie konieczności z produkcji węglowej część, któraby mogła być sprawiedliwie wymaganą dla zaspokojenia potrzeb Polaków. Zgodzono się, że administracja lokalna będzie nadal funkcjonować w warunkach przewidzianych przez

umowę z dnia 8 listop. 1918 roku i że prawa mniejszości będą ściśle szanowane.-

" Aż do decyzji kongresu - wybory polityczne i pobór wojskowy będą zawieszane w Księstwie Cieszyńskim.-

" Akt żaden, zawierający obecne wcielenie całości lub części tego księstwa bądź do terytorjum Polski, bądź do terytorjum Czech- nie będzie prawnie dokonany przez żadną ze stron.-

" Przedstawiciele narodu czeskiego zobowiązują się wypuścić natychmiast z bronią i bagażami jeńców polskich- wziętych podczas obecnego zatargu.-

Podpisano:

Roman Dmowski
Edward Benes

Woodrow Wilson
W.Lloyd George
P.L.Orlando
G. Clemenceau.

Nota objaśniająca mapę terytorjum
północnej części dawnych Węgier,
które winno być poddane plebiscytowi.

Terytorjum to obejmuje następują-
ce powiaty polityczne, których granice zga-
dzają się z granicami terytorjum etnograficz-
nie polskiego / kierunku z zachodu na wschód/:

1. Powiat Czaca / po węgiersku Csá-
ca / w komitacie trenczyńskim / węg. Trencsén
megye /.

2. Powiaty :

a/ Namiestów / węg. Námeszto /

b/ Trzęciana / węg. Trztena /
w komitacie orawskim / węg.
Arva megye /.

3. Powiaty :

a/ Stara Wieś / węg. Szepesofalu,
niem. Altendorf /.

b/ Stara Lubowla / węg. O- Lubló,
niem. Alt Lublau /.

c/ Kieżmark / węg. Kérsmärk, niem.
Kesmark /

w komitacie spiskim / węg. Sze-
pes megye /

Prócz tego następujące miejscowo-
ści komitatu szaryskiego / po węg. Sáros me-
gye / powinny być również poddane plebiscy-
towi :

Lipnik / węg. Kislipnik /, Matysowa / węg. Matiszowa /, Sulin / węg. Szulin /, Staryna / węg. Sztarina /, Ujak / węg. Sárosujlak /, Hajtówka / węg. Hajtóra /, Pławница / węg. Palúcza /, Gronocz / węg. Kormos /, Bajrowiec / węg. Bajrovágás /, Szambron / węg. Feketekut /, Legniawa / węg. Hosszúvágás /, Orłow / węg. Orló /, Wola / węg. Popradókros /, Czercz / węg. Csercs /, Luboteń / węg. Lubotény /, Jastrzab / węg. Felsokánya /, Wyzranka / węg. Pusztamezo /, Kijów / węg. Kijó /.

Miejscowości te, zamieszkałe przeważnie przez ludność rusińską, znajdują się poza obrębem terytorjum etnograficznie polskiego.

Jadnakże obszar ten, na którym rzeka Poprad robi zakręt, by wrócić na nowo w kraj etnograficznie polski - obszar, związany tak ściśle z terytorjum polskiem przez tę drogę komunikacyjną i ze względów natury ekonomicznej, winien być poddany plebiscytowi, któryby zadecydował o jego przyszłym losie.

(-) Barloszewicz

-----oOoOo-----

Paryż, d. 12 września 1919 .

Panie Prezydencie,

Wobec postanowienia Najwyższej Rady w sprawie plebiscytu na całym Śląsku cieszyńskim, na Spiszu i na Orawie, Delegacja Polska ma zaszczyt przedstawić Komisji dla Spraw polskich, w załączonym aneksie, zarys granic terytorjum Północnej części dawnych Węgier, na którym należałoby zbadać wolę ludności.

Zamierzając przedłożyć Komisji dla spraw polskich szczegółowy projekt co do środków, jakie przedsięwziąć należy dla przeprowadzenia rzeczzonego plebiscytu, Delegacja Polska, niniejszem uprasza Komisję, by zachciała powziąć następujące postanowienia :

1. Zostanie natychmiast zamianowana Komisja międzysojusznicza, obowiązana do przeprowadzenia plebiscytu na terytorjach wyżej wymienionych.

Komisja ta uda się bezzwłocznie na miejsce, by objąć zarząd terytorjów, podanych plebiscytowi.

2. Wojska sprzymierzone zajmą natychmiast terytorja, na których ma być zba-

dana wola ludności. Zastąpią one wojska polskie i czecho-słowackie, które zostaną niezwłocznie wycofane z wymienionych terytoriów.

3. Do przeprowadzenia plebiscytu przystąpi się w terminie dwu do trzech miesięcy, licząc od daty zajęcia rzezonego terytorjum przez wojska sprzymierzone.

Delegacja polska pozwala sobie zwrócić uwagę, że gdyby te kroki nie zostały przedsięwzięte, mogłyby stąd powstać bardzo poważne komplikacje polityczne, które byłyby w stanie narazić na szwank sprawiedliwe przeprowadzenie plebiscytu i zaszkodzić dobrym stosunkom między Polską a Państwem Czecho-słowackiem.

Zechce Pan przyjąć, Panie Przewodniczący, zapewnienie mego wysokiego poważania.

podpisano : R. Dmowski.

Do Jego Eksceleńcji
Pana Juliusza Cambon
Przewodniczącego Komisji
dla Spraw Polskich.

Aneks 4.

Paryż, dn. 25/IX 1919r
8

UWAGI CO DO ZASAD I SPOSOBÓW
PRZEPROWADZENIA PLEBISCYTU NA
ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM ORAZ NA TERYTORJUM
ORAWY I SPISZA.

Wobec tego, iż Rada Najwyższa Mo-
carstw sprzymierzonych i stowarzyszonych po-
stanowiła przystąpić do rozgraniczenia Państw
~~stw~~ polskiego i czecho-słowackiego, zapomo-
cą plebiscytu na terytorjum Śląska cieszyń-
skiego, Orawy i Spisza, Delegacja Polska na
Konferencję Pokojową ma zaszczyt niniejszem
przedstawić Komisji dla Spraw polskich swe
uwagi co do najgłówniejszych warunków, nie-
zbędnie potrzebnych, dla zapewnienia zupeł-
nej i należytej swobody głosowania, oraz dla
osiągnięcia rezultatu, któryby położył ko-
niec godnemu pożałowania zatargowi między
dwoma sąsiednimi i sprzymierzonymi Państwami.

I.

1. By zapewnić swobodę i bezstron-
ność głosowania ludowego, które ma się od-
być, jest rzeczą niezbędną, żeby w przecią-
gu dwu tygodni, które nastąpią po zamiano-
waniu komisji plebiscytowej, wojska ~~między-~~
sojusznicze jednego lub kilku Mocarstw przy-

mierzonych zajęły, w liczbie przynajmniej czterech bataljonów piechoty, całe terytorjum poddane plebiscytowi t.j. Śląsk cieszyński, Orawę i Spisz.

W pięć dni najpóźniej po przybyciu tych wojsk, oddziały czeskie i polskie opuszczą terytorjum plebiscytowe, dotychczas przez nie zajmowane, zostawiając w stanie zdolnym do użycia wszystkie urządzenia wojskowe, które się tam znajdują.

Ze względu na walki, które nie ustają na Górnym Śląsku i na gwał^{en}dzie granic, tak często dokonywane przez wojska pruskie / Grenzschutz /, jest rzeczą szczególnie wskazaną, żeby wojska sojusznicze obsadziły silnie granicę Śląska Cieszyńskiego od strony Górnego Śląska.

3. Komisja Międzysojusznicza, której zostanie powierzone przeprowadzenie plebiscytu, ^{a która będzie} złożona z 7 członków, a mianowicie z 5 przedstawicieli Wielkich Mocarstw i po jednym przedstawicielu każdego z obydwu Państw, polskiego i czecho-słowackiego, obejmie administrację terytorjów plebiscytowych, najpóźniej, w ciągu 10 dni, które nastąpią po jej zamianowaniu.

Siedzibą Komisji plebiscytowej będzie miasto Cieszyn.

Komisja Międzysojusznicza wyśle na Orawę i na Spisz Podkomisję Międzysojuszniczą, której będzie poruczone przeprowadzenie plebiscytu na terytorjum Spisza i Orawy, stosownie do dyspozycji niniejszych przepisów i pod zwierzchniczą kontrolą Komisji Międzysojuszniczej cieszyńskiej.

Podkomisja ta będzie się składała z 7-miu członków, mianowanych przez Komisję cieszyńską, a będących przedstawicielami pięciu Mocarstw głównych oraz Państw, polskiego i czecho-słowackiego.

Koszta utrzymania armji okupacyjnej i wydatki Komisji, wypływające zarówno z jej czynności urzędowej jak i administracji zajętej strefy, zostaną pokryte z dochodów miejscowych.

3. Obejmując władzę na terytorjach poddanych plebiscytowi, Komisja zawiadomi o tem ludność proklamacją, ogłoszoną w języku polskim i czeskim. W proklamacji tej będzie powiedziane, że wojska międzysojusznicze wkra-
czają do kraju w celu zapewnienia spokoju i bezpieczeństwa publicznego oraz ułatwienia Komisji wypełnienia obowiązków, na nią nałożonych ; że wojska te są ożywione względem wszystkich mieszkańców kraju uczuciami przyjaźni, dobrej woli i bezstronności, oraz że

Komisja międzysojusznicza obejmuje zarząd zwierzchni, któremu mają się poddać wszystkie istniejące władze miejscowe, tak polityczne jak autonomiczne. Prócz tego ludności zapewni się korzystanie ze swobód politycznych i z istniejących praw obywatelskich.

Przeciwnie zaś, wszelkie czyny, które mogłyby zakłócić porządek publiczny i społeczny lub naruszyć wolność i niezależność głosowania ludowego, będą zabronione i karane.

Osoby skazane lub uwięzione pod zarzutem przestępstw politycznych, popełnionych względem jednego z Państw, które dotąd zajmowały terytorja plebiscytowe, zostaną natychmiast wypuszczone, dochodzenie zaś sądowe względem nich zostanie umorzone.

Wszystkie te osoby, które mają prawo brać udział w głosowaniu ludowym, będą miały zapewnioną wolność powrotu do swych gmin i korzystać będą z zupełnego bezpieczeństwa i zupełnej swobody w wykonywaniu swych praw.

4. Komisja będzie posiadała te same prawa, jakie posiadały władze polskie i czecho-słowackie, które zastąpiły władze austriackie na terytorjach, poddanych plebiscytowi ; za wyjątkiem władzy ustawodawczej i prawa nakładania podatków.

Zmiany w ustawodawstwie i w podatkach już istniejących będą mogły być wprowadzone w życie jedynie za zgodą Komisji.

Do kompetencji Komisji będzie należała interpretacja władzy, udzielonej jej przez niniejsze dyspozycje oraz określenie, w jakim zakresie ta władza ma być pozostawiona w rękach władz miejscowych.

Komisja może usunąć władze miejscowe i zająć się ich zastąpieniem. Z zastrzeżeniem wymienionego prawa, przysługującego Komisji międzysojuszniczej, istniejące władze publiczne administracyjne i autonomiczne zostaną utrzymane, z uwzględnieniem warunków układu tymczasowego, dotyczącego się kwestji cieszyńskiej, zawartego w Paryżu d. 2 lutego 1919.

Staraniem Komisji będzie utrzymanie porządku za pomocą wojsk, oddanych jej do dyspozycji i za pomocą policji, utworzonej z mieszkańców kraju, o ile powołanie jej do życia będzie uważała za wskazane.

Komisja będzie korzystała z prawa zawieszenia w urzędowaniu lub wydalenia z kraju osób, które wbrew zasadom, jakimi się kieruje Komisja, starałyby się w jakikolwiek sposób wpływać na rezultat plebiscytu, bądź to za pomocą przekupstwa bądź też terroru .

Komisja będzie miała pełną moc stanowienia we wszystkich tych kwestjach, które będą wynikały przy wykonywaniu niniejszych postanowień.

Komisja dobierze sobie do pomocy doradców technicznych, wybranych z pośród ludności miejscowej.

Postanowienia Komisji zapadają większością głosów i będą definitywne.

5. Plebiscyt powinien być przeprowadzony w czasie nie krótszym niż dwa miesiące, a nie dłuższym ~~nad~~ nad trzy od chwili objęcia przez Komisję międzysojuszniczą administracji terytorjum, poddanego plebiscytowi.

Prawo głosowania przysługuje, bez różnicy płci, każdemu, kto posiadał narodowość austriacką w Księstwie cieszyńskim, a narodowość węgierską na terytorjum Spisza i Orawy i kto odpowiada następującym warunkom :

a/. winien mieć 20 lat skończonych I-go stycznia tego roku, w którym odbędzie się plebiscyt ;

b/. być urodzonym w strefie poddanej plebiscytowi, lub też posiadać tam swoje miejsce zamieszkania w dniu 3 listopada 1918 r., t.j. w dniu zawarcia zawieszenia broni między Austrią a Mocarstwami sprzymierzonymi i stowarzyszonymi.

Niezależnie od tych postanowień wyłączeni będą od głosowania obywatele Państwa niemieckiego, urodzeni lub zamieszka-
li na terytorjach, poddanych plebiscytowi. Każdy głosować będzie w gminie, gdzie zamieszkuje lub gdzie jest urodzony, o ile nie posiada miejsca zamieszkania na terytorjum, poddan~~ym~~ plebiscytowi.

D O 4.

a/. Swoboda komunikacji ma być zapewniona nie tylko na terytorjum plebiscytowem ale też w jego stosunkach z Czechosłowacją i z Polską, dla utrzymania regularnej aprowizacji kraju i normalnego życia ekonomicznego.

b/. Wszystkie środki komunikacyjne, zarówno jak materiały pomocnicze i zapasowy oraz instalacje kolejowe wewnętrzne mają, pozostać nienaruszone i mają być wydane, po ostatecznym rozgraniczeniu, Państwu, na którego terytorjum się znajdują, względnie zostaną zwrócone Państwu, z którego terytorjum zostały nieprawnie zabrane. Tyczy się to również archiwów i zbiorów miejscowych, należących do Państwa i organizacji dawnej monarchji austro-węgierskiej, zarówno jak aktów sądowych, dokumentów katastralnych i skarbowych.

c/. Postanowienia, powzięte przez Międzysojuszniczą Komisję węglową w Morawskiej Ostrawie, a regulujące produkcję i rozdział koksu i węgla, wydobywanego na Śląsku Cieszyńskim, ulegają zatwierdzeniu Komisji plebiscytowej.

d/. Od chwili rozpoczęcia urzędowania Komisji aż do chwili ostatecznego rozgraniczenia Polski i Czecho-Słowacji, wszelkie wybory do ciał ustawodawczych lub autonomicznych, czecho-słowackich lub polskich, będą wzbronione na terytorjum plebiscytowem.

II.

1. Plebiscyt będzie się odbywał gminami. Gminy, w których większość oświadczy się za Polską, zostaną przyłączone do Polski, te zaś, których większość oświadczy się za Czechami, zostaną przyłączone do Czecho-Słowacji.

Gminy pro-czeskie zostaną przyłączone do Polski w razie, jeżeli będą otoczone gminami pro-polskimi i nie będą miały zetknięcia ze zwartą masą czecho-słowacką. Naodwrot, gminy pro-polskie zostaną przyznane Czecho-Słowacji, jeżeli się znajdują w takich samych warunkach.

Granica czesko-polska, ustanowiona podług tych zasad, może ulec niektórym modyfikacjom w interesie komunikacji lub z innych względów geograficznych ; modyfikacje te dokonać się mają na podstawie wymiany gmin, objętych przez terytorjum jednego lub drugiego Państwa.

Komisja plebiscytowa może decydować o wymianie tylko wtedy, gdy wspomniane gminy są mniej więcej równowartościowe.

Komisja plebiscytowa będzie urzędowała aż do czasu, gdy granica między Polską a Czecho-Słowacją zostanie ostatecznie ustalona, a złoży swe urządowanie w chwili ostatecznego oddania jednemu lub drugiemu Państwu terytorjów, poddanych plebiscytowi.

2. Komisja plebiscytowa wyznaczy dzień plebiscytu i ogłosi jednocześnie regulamin głosowania.

3. Lista osób uprawnionych do głosowania będzie ułożona przez Komisję gminną, złożoną z 5 członków :

I. . Z prezesa, mianowanego przez Międzysojuszniczą Komisję plebiscytową .

2. Jego zastępcy, mianowanego przez tęż Komisję .

Granica czesko-polska, ustanowiona podług tych zasad, może ulegć niektórym modyfikacjom w interesie komunikacji lub z innych względów geograficznych ; modyfikacje te dokonać się mają na podstawie wymiany gmin, objętych przez terytorjum jednego lub drugiego Państwa.

Komisja plebiscytowa może decydować o wymianie tylko wtedy, gdy wspomniane gminy są mniej więcej równowartościowe.

Komisja plebiscytowa będzie urzędowała aż do czasu, gdy granica między Polską a Czecho-Słowacją zostanie ostatecznie ustalona, a złoży swe urządowanie w chwili ostatecznego oddania jednemu lub drugiemu Państwu terytorjów, poddanych plebiscytowi.

2. Komisja plebiscytowa wyznaczy dzień plebiscytu i ogłosi jednocześnie regulamin głosowania.

3. Lista osób uprawnionych do głosowania będzie ułożona przez Komisję gminną, złożoną z 5 członków :

I. . Z prezesa, mianowanego przez Międzysojuszniczą Komisję plebiscytową .

2. Jego zastępcy, mianowanego przez tęż Komisję .

3. Członka Rady gminnej, mianowanego przez tę Radę i pełniącego obowiązki sekretarza Komisji.

4. Jednego członka gminy, wyznaczonego przez Rząd czeski.

5. Jednego członka gminy, wyznaczonego przez Rząd polski.

Międzysojusznicza Komisja plebiscytowa ogłosi skład wszystkich Komisji gminnych najpóźniej w dwa tygodnie po objęciu przez siebie urzędowania.

4. Komisja gminna sporządzi w przeciągu trzech tygodni listę osób dopuszczonych do głosowania i ogłosi~~ła~~ tak, żeby publiczność mogła się z nią zapoznać w przeciągu 7 dni . W ciągu tych 7 dni będzie wolno każdemu wnieść przeciw tym listom reklamacje, które będą skierowane do Komisji gminnej. Komisja ta będzie stanowika o reklamacjach w pierwszej instacji, Międzysojusznicza zaś Komisja plebiscytowa - w instancji drugiej i ostatniej.

Komisja gminna ogłosi następnie w każdej gminie listę osób, dopuszczonych do głosowania, a to przynajmniej na 6 dni przed dniem głosowania .

5. Głosowanie jest tajne ; odbywa się wobec Komisji gminnej- głosuje się za pomocą kartek.

Każdy z wyborców głosuje osobiście.

/ 6. Głosujący oświadcza na karcie, w sposób jasno określony regulaminem głosowania, czy daje głos za Polską, czy też za Czecho-Słowacją. Wszelkie inne oświadczenie ze strony głosującego będzie uważane za nieważne i niebyłe.

7. Karty głosowania, złożone przed każdą Komisją, będą zabezpieczone wraz z protokołem Komisji przez prezesa tejże Komisji gminnej w towarzystwie dwu członków Komisji, mianowanych przez obydwie Rządy, oddane osobiście Międzysojuszniczej Komisji plebiscytowej lub delegatom tejże Komisji, specjalnie w tym celu wyznaczonym.

Wspomniany delegat przewiezie je do Cieszyna, gdzie je wręczy Prezesowi Komisji międzysojuszniczej. Prezes w obecności członków Komisji zdejmie pieczęcie z aktów każdej gminy, według powiatów.

Komisja międzysojusznicza ustali rezultat głosowania dla każdej gminy i natychmiast go ogłosi.

8. Głosy, uznane za nieważne, nie będą brane pod uwagę przy obliczaniu. Gmina, w której głosy będą równo podzielone między Polskę a Czecho-Słowację, zostanie

przyznana temu Państwu, z którym posiada dłuższą granicę.

9. Międzysojusznicza Komisja plebiscytowa, biorąc za podstawę postanowienie wyżej wymienionych artykułów, ustanowi szczegółowy regulamin plebiscytowy, zawierający wszelkie przepisy, niezbędne do zapewnienia bezstronnego przeprowadzenia plebiscytu.

Komisja międzysojusznicza ogłosi ten regulamin w przeciągu dwu tygodni, licząc od dnia objęcia urzędowania.

10. Komisja międzysojusznicza wyda wszelkie potrzebne rozporządzenia w celu zapewnienia wolności głosu i porządku podczas głosowania.

11. Międzysojusznicza Komisja plebiscytowa będzie miała prawo unieważnić rezultat głosowania w danej gminie, na wniosek przynajmniej dwu członków tejże Komisji, o ile dojdzie do przekonania, po uprzednim zbadaniu sprawy, że, podczas głosowania, regulamin został tak pogwałcony, iż rezultat głosowania nie może być uważany za wyraz woli głosujących.

Rezultat głosowania powinien być unieważniony, zanim zostanie ogłoszony.

Wrazie unieważnienia głosowania Komisja zajmie się przeprowadzeniem następnego w jak najkrótszym czasie, nie później niż w dwa tygodnie po unieważnieniu pierwszego głosowania.

12. Plebiscyt na Orawie i Spiszu ma być przeprowadzony według tych samych zasad i tych samych przepisów wykonawczych .

(-) Barłoszewicz

-----o000o-----

Aneks 5.

Paryż, dn. 27/IX 1914r.

22

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI,
IMPERJUM BRYTYJSKIE, FRANCJA, WŁOCHY
i JAPONJA,
jako Głównie Mocarstwa
sprzymierzone i stowarzyszone,

Pragnąc poddać Księstwo Cieszyńskie oraz terytorja Spisza i Orawy w tym obszarze, jaki jest wyznaczony poniżej, zwierzchnictwu tego Państwa, którego sobie ludność sama życzy;

Postanowiły przeprowadzić tam plebiscyt, dający wszelkie niezbędne rękojmię lojalności i rzetelności ;

I zdecydowały co następuje:

I.

Mieszkańcy obszaru, który, w dniu 1-ym kwietnia 1914 stanowił Księstwo Cieszyńskie, oraz terytorjum Spisza i Orawy, w granicach zakreślonych poniżej, zostaną wezwani do wypowiedzenia się przez głosowanie, czy pragną być przyłączeni do Polski czy też do Państwa Czecho-Słowackiego.

I. Ziemia Spiska :

a. - Wszystkie gminy powiatu politycznego Stara Wieś / Szepesofaiu lub Altendorf /.

b. - Gminy tej części powiatu Kiezmarskiego / Kiez Mark /, która leży na północo-zachód od działu wodnego między dorzeczam Danajca a Popradu, włączając gminy, przez które ten dział wodny przechodzi.

2. - Ziemia Orawska.

Wszystkie gminy powiatów politycznych Trzciany / Trsztena / i Namiestowa / Namieszto /.

II.

Terytorja, wskazane w paragrafie I-ym, zostaną poddane władzy Komisji międzynarodowej, której zadaniem będzie zorganizować tymczasowo bezstronną administrację kraju oraz przeprowadzić plebiscyt.

W terminie, oznaczonym przez Komisję, wojska polskie i czecho-słowackie, tam się znajdujące, opuszczą te terytorja, zajmą je zaś, całkowicie lub częściowo, wojska Głównych Mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych.

Komisja będzie rezydowała w Cieszynie, a składać się będzie z przedstawicieli Głównych Mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych, po jednym przedstawicielu od każdego Mocarstwa.

Uchwały jej zapadają większością głosów ; w razach równości głosów, głos przewodniczącego przeważa.

Rządy polski i czecho-słowacki, proszone są o wyznaczenie do Komisji po jednym przedstawicielu z głosem doradczym.

Komisja będzie miała zupełną moc stanowienia we wszystkich sprawach, które się mogą nasunąć przy wykonywaniu niniejszego postanowienia. Dobierze ona sobie do pomocy doradców technicznych, których wybierze z pośród ludności miejscowej.

III.

Komisja będzie posiadała wszelką władzę, niezbędną do zapewnienia porządku publicznego i prawidłowej administracji kraju. W tym celu będzie miała do rozporządzenia wojska okupacyjnego, oraz, o ile to uzna za potrzebne, policję, utworzoną z ludności miejscowej.

Do kompetencji komisji będzie należała interpretacja rozciągłości powierzonych w ten sposób jej władzy i określenie, w jakiej mierze wykonywać ją będzie sama, w jakiej zaś pozostawi ją w ręku istniejących już władz miejscowych.

IV.

Komisja zorganizuje plebiscyt stosownie do brzmienia niniejszego postanowienia i przeprowadzi go w jak najkrótszym czasie, w każdym zaś razie w przeciągu najwyżej trzech miesięcy od chwili notyfikacji niniejszego postanowienia, tak jak ją przewiduje artykuł 9-ty.

Obowiązkiem jej będzie przedsięwziąć wszelkie środki, potrzebne do zabezpieczenia wolności, niezależności i tajności głosowania. Będzie mogła mianowicie wydalić z kraju każdego agitatora lub osobę, któraby w jakikolwiek bądź sposób usiłowała sfałszować rezultat plebiscytu za pomocą korupcji lub teroru.

V.

Prawo głosu zostanie przyznane, bez różnicy płci, każdemu, kto odpowiada następującym warunkom :

a. - Dwadzieścia lat skończonych przed I-ym stycznia 1919 r.

b. - Zamieszkanie lub przynależność / Heimatsrecht / w okolicy, poddanej plebiscytowi, od daty, poprzedzającej dzień I-go sierpnia 1914.

Osoby, wykonujące jakiś urząd publiczny, lub te, które nabyły prawo przynależności jako urzędnicy, nie będą dopuszczone do głosowania.

Osoby, skazane za przestępstwo polityczne przed 3 listopada 1918, mogą korzystać z prawa głosu.

Każdy głosować będzie w gminie, gdzie ma zamieszkanie lub gdzie posiada prawo przynależności.

Rezultat głosowania będzie określony gminami, według większości głosów w każdej gminie.

VI.

Po zamknięciu głosowania, ilość głosów w każdej gminie zostanie przez Komisję zakomunikowana Głównym Mocarstwom sprzymierzonym i stowarzyszonym, wraz ze szczegółowym sprawozdaniem z czynności plebiscytowych, oraz z projektem linii, którą należałoby przyjąć jako granicę między Polską a Państwem Czecho-słowackim, biorąc pod uwagę zarówno życzenia, wyrażone przez mieszkańców, jak też położenie geograficzne oraz ekonomiczne miejscowości.

Prócz tego Komisja będzie obowiązana przedłożyć Głównym Mocarstwom sprzymie-

rzonym i stowarzyszonym warunki układu ekonomicznego między Polską a Państwem Czecho-słowackiem, któryby zapewniał odtąd obu tym krajom komunikację i dostawę węgla w sposób najlepiej odpowiadający ich interesom.

VII,

Z chwilą gdy linja graniczna zostanie ustalona przez Głównie Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone, zawiadomią one, stosownie do wypadku, Polskę lub Państwo Czecho-słowackie, że władze ich mają objąć administrację obszaru, uznanego za polski lub za czecho-słowacki ; rzeczone władze dokonają tego w ciągu miesiąca, który nastąpi po tem zawiadomieniu, w sposób, przepisany przez Głównie Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone.

Z chwilą gdy władze polskie, względnie czecho-słowackie, zapewnią w ten sposób administrację kraju, władza Komisji ustanie.

VIII.

Koszta utrzymania wojsk okupacyjnych i wydatki Komisji, połączone z jej czynnościami lub też z administracją kraju,

poniosą Polska i Państwo Czecho-słowackie, stosownie do obszaru terytorjów, które na zasadzie plebiscytu zostaną uznane, jako mające podlegać zwierzchnictwu Polski lub państwa Czecho-słowackiego; rozdział wydatków dokonany zostanie przez komisję.

IX.

Postanowienie niniejsze będzie w ciągu tygodnia notyfikowane Rządowi polskiemu i Czecho-słowackiemu za pośrednictwem Rządu Republiki francuskiej.

Zdziało w Paryżu, dn. 27 września 1919 r.

Frank L. POLK

Eyre A. CROWE

S. PICHON

Vittorio SCIALOJA

K. MATSUI.